

LOPPURAPORTTI 5.3.2012–31.3.2014

Uusia liiketoimintamalleja liikunta- ja hyvinvointiyrittäjyyteen sekä julkisen sektorin yhteistyöhön –
LIIKETTÄ!

Osahanke: **Vipinä – Liikunnasta hyvinvointia Vakka-Suomeen**

Projektipäällikkö: Riikka Honkanen

Yhteystiedot: Merilinnuntie 1, 23500 Uusikaupunki

Projektin lähtökohta, tavoitteet ja kohderyhmä

Lisääntyneen hyvinvointipalvelukysynnän ja ennaltaehkäisevän terveystiikunnan tarpeen takia Vakka-Suomen seudulla haluttiin kehittää tehokkaita alueen sisäisiä ja alueiden välisiä monitoimijaverkostoja.

Osaprojektin tavoitteena oli kehittää hyvinvointi- ja liikunta-alan yritystoimintaa sekä toimijoiden verkostomaista yhteistyötä. Lisäksi pyrittiin luomaan uusia palvelukonsepteja ennaltaehkäisevään terveydenhoitoon.

Osaprojektin kohderyhmänä olivat hyvinvointi- ja liikunta-alan yritykset, kuntien liikuntatoimet (Laitila, Taivassalo, Uusikaupunki, Vehmaa) ja kolmannen sektorin toimijat Vakka-Suomessa.

Projektin toteutus ja yhteistyö

Osaprojektissa oli mukana aktiivisesti iso joukko toimijoita kaikilta sektoreilta. Kuntien liikuntatoimet olivat avainorganisaatioita projektin toteuttamisessa. Yhteistyö eri tahojen välillä oli sujuvaa ja tiivistyi erityisesti yksityisen sektorin toimijoiden kesken ja parani myös julkisen ja yksityisen sektorin välillä. Osaprojekti sai merkittävää tukea Liikettä!-yhteistyökumppaneiltaan, ja työnjako oli selkeä. Fyysinen etäisyys muihin yhteistyökumppaneihin haittasi hieman yhteistyön syventämistä. Kansainvälistä yhteistyötä tehtiin yhden yrityksen kanssa. Osaprojekti saavutti sille asetetut toiminnalliset tavoitteet.

Osaprojekti järjesti toimijoille kuusi osaamisen kehittämiseen liittyvää teemapäivää, liikuntaneuvonnan benchmarking-matkan Lahteen, monialaisen työpajan, verkottautumismatkan Hämeenlinnaan, seitsemän infotilaisuutta ja liikuntakeskuskierroksen. Projekti antoi hyvinvointi- ja liikunta-alan yrityksille yrityskohtaista neuvontaa.

Kuva 1: Yritysten monialainen työpaja 23.8.2012

Hankkeessa mukana olevat toimijat osallistuivat seuraaviin toimenpiteisiin: yhteismarkkinointi (hyvinvointialan tuotekortit), kaksi liikuntatapahtumaa, Vakka-Suomen oma liikkumislähete, kaksi liikuntapassikampanjaa, neljä Vipinää-lehteä ja liikuntaneuvonnan markkinointitapahtuma. Lisäksi hankeyritykset osallistuivat työpaikkaliikunnan tuoteideoiden suunnitteluun. Hyvinvointiyrittäjien työpaikkaliikunnan tuoteideoita testattiin Laitilassa viidelle ja Taivassalossa yhdelle kohderyhmälle.

Projekti järjesti liikuntaneuvonnan suunnittelupalavereita noin 20 kertaa kuntakohtaisesti tai seudullisella tasolla. Projektissa pilotoitiin liikuntaneuvontamalleja Laitilassa, Taivassalossa ja Vehmaalla. Uudessakaupungissa jo 2009 käynnistynyttä liikuntaneuvontapalvelua kehitettiin hankkeessa yhteistyössä poikkihallinnollisen Liike on lääke -työryhmän kanssa.

Hanke teki yhteistyötä kansallisten hyvinvointi- ja luovien alojen verkostojen kanssa toteuttaen Vakka-Suomessa mm. Rikastamo-pilotin ja Jalostamo-klinikan hyvinvointialan yrityksille sekä yhden yrittäjyysseminaarin hyvinvointi- ja hoiva-alan yrityksille. Projekti teki yhteistyötä myös Liiku ry:n kanssa Varsinais-Suomen liikuntaneuvonnan palveluketjujen kehittämiseksi.

Julkisuus ja tiedottaminen

Projektista tiedotettiin säännöllisesti suunnitelman mukaan. Projekti sai paljon positiivista julkisuutta. Projektia pidettiin paikallisesti tärkeänä yhteisenä hankkeena.

Jysäytetään yhdessä liikuntakausi liikkeelle!

Vakka-Suomen Liikuntajysäys

Ti 27.8.2013 klo 17 - 20

Uudessakaupungissa Liikuntalaton tiloissa, Mältintie 10 • Laitilassa Kuntokeskus Tzempin tiloissa, Santilantie 2

Löydä itsellesi sopiva liikuntataji!

Liikuntapassikampanja
- Hae itsellesi oma passi!

Tilaisuudet ovat maksuttomia!

Ravitsemusasiantuntija
Patrik Borg luennoimassa
Uudessakaupungissa klo 17 ja Laitilassa klo 19

Lisätietoa ohjelmasta:
www.vakkavireys.fi

Uudenkaupungin ohjelma	Laitilan ohjelma
<ul style="list-style-type: none"> • Lavatanssit • Jättipallo • Saitibandy • Golf • Uinti • Yksilövalmennus • Kaupungin liikuntapalvelut 	<ul style="list-style-type: none"> • Stepbody • Zumba • Spiralis • Spinning • Circuit • Les Mills • Kehonkoostumusmittausta

Laitilan ohjelma

- Tankotanssi
- Kahvakuula
- Lavatanssit
- Circuit
- Pömppis
- Spinning
- Yksilövalmennus
- Laitilan Jyskeen jaostot
- Kaupungin liikuntapaikat

Kuntokeskus Tzempin **SEKAKAKU** **Liikuntainto** **POUKANVILLE** **ugk** **UKIPOLIS OY**

Mukana menossa: Happy Feeling, Heart Team Lampela, Hierontapalvelu Team Mäkinen, Hoitopiste Kastanja, Johanna Härkkälä, Kalannin Naisvoimistelijat, Kuntokomeetta, Laitilan Jyske, Laitilan vapaa-aitaomi, Oy Finate Ab, Satu Suomela PT, Uudenkaupungin nuoris- ja liikuntaomi, Uudenkaupungin Saitibandy, Uudenkaupungin silmahalli, VahterusRing

Kuva 2: Projekti järjesti 27.8.2013 Vakka-Suomen Liikuntajysäys -tapahtuman

Projektista tiedotettiin lehdistötiedotteilla ja -tilaisuuksilla Vakka-Suomen ja Varsinais-Suomen medialle. Tiedotuskanavana käytettiin myös sosiaalista mediaa, lehti-ilmoituksia, hankkeen ja Ukropoliksen internet-sivuja sekä itse kirjoitettuja lehtijuttuja. Projektista tiedotettiin paikallisten yrittäjäyhdistysten kautta sekä Ukropoliksen yritysneuvonnan tilaisuuksissa. Projektia esiteltiin YLE Turku TV:n uutisissa ja sekä YLE Turku radion taajuuksilla. Liikettä!-hankkeen kanssa tuotettiin yhteistyönä liikuntaneuvonnan markkinointimateriaali, joka on toiminut hyvänä tiedottamisen välineenä.

Projektin hankeaikainen internet-osoite oli www.vakkavireys.fi. Lisäksi www.ukipolis.fi -sivulla on ollut projektin oma alasivu.

Ongelmat ja suositukset

Liikuntaneuvonnan resursoinnin ratkaiseminen muodostui ongelmaksi hankkeen päättymisvaiheessa niissä kunnissa, joissa ei ole kunnan omaa sopivaa henkilöresurssia. Neljästä kunnasta kolmessa voidaan jatkaa liikuntaneuvontaa täysimääräisesti projektin jälkeen. Kahdessa kunnassa toteutus on omalla henkilöresurssilla ja yhdessä kunnan järjestämänä ostopalveluna. Neljännessä kunnassa on tarjolla liikuntaneuvontaa pelkästään ikäihmisille.

On suositeltavaa, että liikuntaneuvonnan käynnistämiseen liittyvät projektit pystyisivät osoittamaan mahdollisimman selkeät tulokset liikuntaneuvonnan vaikuttavuudesta riittävän ajoissa. Olisi tärkeää, että projekteissa olisi sosiaali- ja terveystoimien avainhenkilöitä kiinteästi mukana suunnittelu- vaiheesta alkaen.

Projektin tulokset

Osaprojektin toiminnassa oli mukana 42 yritystä, 4 kunnan liikunta-/vapaa-aikatoimet ja 20 kolmannen sektorin toimijaa. Liikunta-alalle perustettiin kolme uutta yritystä. Hyvinvointi- ja liikunta-ala sai käyttöönsä uusia tuotteita ja palveluja 15 kappaletta. Liikuntayrityksiin syntyi yksi uusi työpaikka. Julkiselle sektorille syntyi yksi uusi työpaikka Taivassalon vapaa-aikatoimeen. Määrälliset tavoitteet saavutettiin ja ylitettiin lukuun ottamatta uusien työpaikkojen syntymistä.

Kuva 3: Motivoivan haastattelun teemapäivät 12.–13.10.2012

Projektin tuloksena hyvinvointi- ja liikunta-alan yritysten liiketoimintaosaaminen, kilpailukyky ja verkottuminen parantuivat. Alan toimijoiden verkottumisen avulla hyvät toimintamallit ovat levinneet Vakka-Suomeen. Työpaikkahyvinvointiin tarjottavien tuotteiden ja -palvelujen vaikuttavuus on parantunut. Uusien palvelukonseptien, esimerkiksi liikuntaneuvonnan erilaisten toimintamallien, käyttöönotto on parantanut ennaltaehkäisevän toiminnan vaikuttavuutta.

Projektissa kehitettiin seuraavia uusia tuotteita, toimintatapoja ja palveluja: Vakka-Suomen oma liikkumislähete, liikuntapassit (2 kpl), liikuntaneuvonnan markkinointikampanja, liikuntaneuvontapalvelu Laitilassa ja Taivassalossa, Vehmaan ikäihmisten liikuntaneuvontapalvelu, seudullinen Vipinä-lehtikonsepti, hyvinvointiyritysten tuotekortit, kolmelle yritykselle omia hyvinvointipalveluja ja -tuotteita ja yhdelle yritykselle hyvinvointipalveluiden kansainvälistäminen. Lisäksi projekti kehitti yritysryhmien avulla yritysten yhteisiä työhyvinvointiohjelmia (2 kpl), joita pilotoitiin vakkasuomalais-ten työyhteisöjen kanssa.

Projektin innovatiivisuus

Projektissa mukana olevat toimijat olivat hyvin innokkaita kehittämään yhteisiä toimenpiteitä sekä tuotteita avoimissa, sektorirajat ylittävissä tapaamisissa ja työpajoissa. Yhteinen ideointi ja salliva ilmapiiri mahdollistivat uusien toimintatapojen ja palvelujen kehittämisen.

Projektissa hyödynnettiin ja kehitettiin olemassa olevia hyviä hankekumppanien toimintamalleja: Päijät-Hämeen Liiku-passin pohjalta luotiin uusi liikuntaneuvonnan työväline, Vipinää-liikuntapassi, jota jaettiin liikuntaneuvonnan asiakkaille. Passilla pääsee tutustumaan yhden kerran ilman maksua 11 liikuntapalvelun tuottajan ohjelmiin.

Kuva 4: Liikuntapassi ja Vipinää-passi

Myös Vakka-Suomen oma Vipinää-liikkumislähete kehitettiin Päijät-Hämeen HYVE-yksikön ja Peruspalvelukeskus Oivan oman liikkumislähetteen pohjalta.

Seuraavia hankkeen toimenpiteitä voi pitää innovatiivisina: monialaisen työpajan toteuttaminen uusien yhteistyömallien kehittämiseksi, liikuntaneuvonnan markkinointikampanja Laitilan kaupoissa ja apteekeissa sekä liikuntapaikkakerroksen järjestäminen Uudessakaupungissa. Liikkumislähetteen käytön hyödyntämistä voi pitää innovatiivisena toimintana Uudenkaupungin vanhustyössä, jossa ennaltaehkäisevä toiminta nostettiin voimakkaasti esille hankkeen ansiosta ja uuden vanhushpalvelulain astuttua voimaan 1.7.2013. 70-vuotiaiden terveystarkastuksissa liikkumislähete jaetaan kaikille 70-vuotiaille terveystarkastuksiin tuleville ja lähetteen asiakaskyselyosio käydään heidän kanssaan läpi. Lisäksi 75-vuotiaiden hyvinvointia edistävillä kotikäynneillä käydään liikkumislähetteen asiakaskysely läpi ja annetaan tarvittaessa ohjausta. Varsinainen lähete annetaan kriteerit täyttävälle asiakkaille.

Projektin tasa-arvoaikutukset

Alueellinen systemaattinen liikuntaneuvonnan toimintamalli vähentää eriarvoisuutta.

Hyvät käytännöt

Projektissa luotiin Vakka-Suomessa hyvä käytäntö avoimelle ja keskustelevalle yhteistyölle liikunta- ja hyvinvointialalla. Laaja-alainen ja sektorirajat ylittävä yhteistyö ennaltaehkäisevässä terveydenhuollossa on uusi hyvä käytäntö, joka jatkuu hankkeen päättymisen jälkeenkin. Hyvinä käytäntöinä ovat tulleet esiin kuntien tavat toteuttaa henkilökohtaista liikuntaneuvontaa eri toimijoiden toteuttamana.

Kuva 5: Liikuntaneuvojat Heidi Vuori (vas.) ja Eira Suomi kehittämässä liikuntaneuvontaa.

Hyviä käytäntöjä levitetään verkostoitumisen kautta toimialan sisällä ja toimialojen rajapinnoilla. Hyvät käytännöt ovat levinneet Liikettä!-hankkeen ansiosta hankealueiden sisällä ja myös sen ulkopuolelle. Esimerkiksi Liiku ry haluaa hyödyntää osaprojektin testaamaa Vipinää-passimallia omassa Alueellinen liikuntaneuvonnan palveluketju -hankkeessaan Naantalissa, Maskussa, Mynämäellä ja Nousiaisissa.

Toiminnan jatkuvuus

Hyvinvointialan monitoimijaverkostot jatkavat yhteistyötä Vakka-Suomessa kaikilla sektoreilla hankkeessa syntyneiden kontaktien pohjalta, ja verkostot sitovat uusia toimijoita mukaan. Hyvinvointi- ja liikuntayrittäjien yhteistyö jatkuu vapaamuotoisesti.

Maksuton ja henkilökohtainen liikuntaneuvontapalvelu onnistuttiin jalkauttamaan hankkeen aikana neljään kuntaan melko kattavasti. Vehmaalla kunnan järjestämää liikuntaneuvontaa on hankkeen jälkeen tarjolla ikäihmisille Vehmaan palvelukodissa. Vastuuhenkilönä on kuntoutusohjaaja Pirjo Luotonen. Vehmaan kunnanhallitus teki alkuvuonna 2014 päätöksen, ettei myönnä työikäisten liikuntaneuvonnan ostopalvelulle jatkorahoitusta vuodelle 2014, mutta toivoo selvitettävän liikuntaneuvonnan jatkumiselle muut rahoitusvaihtoehdot. Taivassalossa liikuntaneuvonta jatkuu hank-

keen päättymisen jälkeen kunnan vapaa-aikatoimessa. Vastuuhenkilönä on vapaa-aikaohjaaja Jani Korhonen. Uudessakaupungissa liikuntaneuvontapalvelu jatkuu kaupungin omilla henkilöresursseilla Sakunkulman päiväkeskuksessa ja nuoriso- ja liikuntatoimissa uimahallilla. Vastuuhenkilöinä ovat päiväkeskusohjaaja Pirjo Rakkolainen sekä erityis- ja terveysliikunnanohjaaja Heidi Vuori. Laitilassa liikuntaneuvontapalvelu jatkuu vuonna 2014 Laitilan kaupungin itse organisoimana ostopalveluna Laitilan Terveyskodissa. Vastuuhenkilönä työfysioterapeutti Elina Harikkala.

Kuva 6: 23.1.2014 ilmestyi neljäs seudullinen Vipinää-lehti

Liikuntaneuvonnan kehittäminen ja seudullinen yhteistyö ennaltaehkäisevässä terveydenhuollossa jatkuu hankkeen päättymisen jälkeen neljän kunnan liikunta- ja vapaa-aikatoimissa, vakkasuomalaisten liikuntaneuvojien vuosittaisissa tapaamisissa, Vakka-Suomen vapaa-aikajaostossa (kuuden kunnan liikunta- ja vapaa-aikatoimet), poikkihallinnollisessa Liike on lääke -työryhmässä Uudessa-kaupungissa ja Liiku ry:n kanssa yhteistyössä muiden varsinaissuomalaisten toimijoiden kanssa.

Yhteenveto projektin toteutuksesta ja tuloksista

Projektin tavoitteena oli kehittää hyvinvointi- ja liikunta-alan yritystoimintaa sekä toimijoiden verkostomaista yhteistyötä Vakka-Suomessa. Lisäksi tavoitteena oli luoda uusia palvelukonsepteja ennaltaehkäisevään terveydenhoitoon.

Osaprojektissa oli mukana aktiivisesti iso joukko toimijoita kaikilta sektoreilta. Kuntien liikuntatoimet olivat avainorganisaatioita projektin toteuttamisessa. Yhteistyö eri tahojen välillä oli sujuvaa ja tiivistyi erityisesti yksityisen sektorin toimijoiden kesken ja parani myös julkisen ja yksityisen sektorin välillä. Osaprojekti saavutti sille asetetut toiminnalliset tavoitteet.

Osaprojektin toiminnassa oli mukana 42 yritystä, 4 kunnan liikunta-/vapaa-aikatoimet (Laitila, Taivassalo, Uusikaupunki, Vehmaa) ja 20 kolmannen sektorin toimijaa. Liikunta-alalle perustettiin kolme uutta yritystä. Hyvinvointi- ja liikunta-ala sai käyttöönsä uusia tuotteita ja palveluja 15 kappaletta. Liikuntayrityksiin syntyi yksi uusi työpaikka. Julkiselle sektorille syntyi yksi uusi työpaikka Taivassalon vapaa-aikatoimeen. Määrälliset tavoitteet saavutettiin ja ylitettiin lukuun ottamatta uusien työpaikkojen syntymistä.

Projektissa mukana olevat toimijat olivat hyvin innokkaita kehittämään yhteisiä toimenpiteitä sekä tuotteita avoimissa, sektorirajat ylittävissä tapaamisissa ja työpajoissa. Yhteinen ideointi ja salliva ilmapiiri mahdollistivat uusien toimintatapojen ja palvelujen kehittämisen.

Kuva 7: Yhteinen tekeminen jatkuu projektin päättymisen jälkeenkin.

Projektissa kehitettiin seuraavia uusia tuotteita, toimintatapoja ja palveluja: Vakka-Suomen oma liikkumislähete, liikuntapassit (2 kpl), liikuntaneuvonnan markkinointikampanja, liikuntaneuvontapalvelu Laitilassa ja Taivassalossa, Vehmaan ikäihmisten liikuntaneuvontapalvelu, seudullinen Vipinää-lehtikonsepti, hyvinvointiyritysten tuotekortit, kolmelle yritykselle omia hyvinvointipalveluja ja -tuotteita ja yhdelle yritykselle hyvinvointipalveluiden kansainvälistäminen. Lisäksi projekti kehitti yritysryhmien avulla yritysten yhteisiä työhyvinvointiohjelmia (2 kpl), joita pilotoitiin vakkasuomalaisen työyhteisöjen kanssa.

Projektin tuloksena hyvinvointi- ja liikunta-alan yritysten liiketoimintaosaaminen, kilpailukyky ja verkottuminen parantuivat. Alan toimijoiden verkottumisen avulla hyvät toimintamallit ovat levinneet Vakka-Suomeen. Työpaikkahyvinvointiin tarjottavien tuotteiden ja -palvelujen vaikuttavuus on parantunut. Uusien palvelukonseptien, esimerkiksi liikuntaneuvonnan erilaisten toimintamallien, käyttöönotto on parantanut ennaltaehkäisevän toiminnan vaikuttavuutta.

Aineiston säilytys

Projektin toteutukseen liittyvät asiakirjat säilytetään osoitteessa: Ukipolis Oy, Merilinnuntie 1, 23100 Uusikaupunki.

26.3.2014

Riikka Honkanen
projektipäällikkö
Ukipolis Oy

